

Källa: www.sulpu.fi

Information om Jordvärme

Tänk på att du som fastighetsägare har det yttersta ansvaret!

Upprätta en karta som visar var slangen ligger!

Ansvar

Det är alltid du som sökande som har ansvaret för att din anläggning inte orsakar påverkan på miljön.

Informera värmepumpsinstallatör och brunnsbörare om kraven i denna broschyr och kontrollera att de uppfylls.

Inom skyddsområde för dricksvattentäkt krävs särskild försiktighet och det är ofta tillståndsplikt. Därför kan andra regler gälla.

Det är du som fastighetsägare som måste ha kunskap om var ledningarna är dragna på din fastighet. Det är du som får stå för eventuella kostnader om skador uppstår i samband med grävning.

Skylt som anger typ och mängd av köldmedium ska finnas på värmepumpen. Märk även ut platsen för kollektorslangen.

Tänk speciellt på att skydda närliggande dricksvattentäkter så att du inte måste betala ersättning om det skulle bli en skada på en vattentäkt.

Volym över 1000 liter etanolblandning i kollektorn kräver även tillstånd för brandfarlig vara hos Räddningstjänst.

Dimensionering

Jordarten och vattenföringen i marken påverkar hur stort värmeuttag man kan få från en värmepump.

I moränjord krävs nästan dubbla slanglängden för utvinning av samma värmemängd som i ett mer finkornigt material. En vanlig tumregel är att det behövs 100 m slang per tidigare förbrukad kubikmeter olja.

Det är också viktigt att kollektorslangen ligger på rätt djup (ca 1 m) och med rätt avstånd (ca 1,5 m) mellan slingorna för att få ut beräknad effekt och för att undvika problem med tjälskott i gräsmattan.

När du kompletterar en gammal anläggning är det extra viktigt att tänka på dimensionering av kollektorlängd och värmepump.

Risker

Att upphöra med olje- eller vedeldning påverkar bostadens luftomsättning dvs ventilation och kan förutom ökad fukthalt och därmed fuktskador, indirekt bidra till förhöjda radonhalter i bostaden.

I kollektorslangen finns köldbärarvätska (oftast en alkohol) samt mindre mängder tillsatsmedel (denatueringsmedel och rostskydd). Om dessa ämnen kommer ut i marken och grundvattnet kan närliggande vattentäkter bli obrukbara en lång tid framöver. Köldbärarvätskan ska vara så miljöanpassad som möjligt. Etanolblandning ska vara framställd av ren etanol.

Skyddsavstånd:

Skyddsavstånd till vattentäkter påverkas av jordarten. Ett minsta rekommenderat avstånd är 20 m. Avståndet är beroende av om anläggningen är nedströms eller uppströms dricksvattentäkten.

Om fastigheten är liten bör jordvärmeanläggningen placeras så långt ifrån tomtgränsen som möjligt.

Skyddsavstånd till fast fornlämning är 100 m.

Att gräva i landskapet

Inom skyddsområde för dricksvattentäkt, kulturminnen, naturskydd eller risk för förorenad mark gäller särskilda regler. Marken kan även omfattas av biotopskydd, ex så är odlingsrösen i jordbruksmark, alléer, våtmarkskällor i jordbruksmark samt stenvägar och åkerholmar skyddade. Undersök i sådant fall om du behöver söka dispens eller tillstånd för den åtgärden.

Vid nedgrävning av kollektorslang måste du ta hänsyn till dräneringar, kablar, vatten- och avloppsledningar. Det är också viktigt att du upprättar en slangkarta så att framtida grävningar kan utföras utan att anläggningen skadas.

Du kan använda webbtjänsten www.ledningskollen.se eller www.kabelanvisning.com för att ta reda på var ledningar går i marken.

Byte av uppvärmning kan påverka inomhusmiljön

Märk ut med plastband över slangen under jord!

Undersök så du inte omfattas av andra krav eller tillståndsplikter i samband med grävning

*Kontakta ditt
miljökontor för
mer information!*

*Invänta beslut
innan arbetet
påbörjas*

*Miljösamverkan f -
länets kommuner i
samverkan!*

 miljösamverkan

Att tänka på:

- Innan arbetet påbörjas med att inrätta jordvärme måste du lämna in en skriftlig anmälan till din miljöförvaltning. Invänta beslut innan arbetet påbörjas.
- Om du installerar en värmepump utan anmälan blir du tvungen att betala en så kallad miljöstraffavgift.
- Du ska göra anmälan på särskild blankett. Läs noggrant igenom informationen på blanketten.
- Till anmälan ska du bifoga ett kartutdrag som visar området för kollektorn och ingång till fastigheten. Lämplig skala är 1:400 eller 1:500.
- Läs igenom informationen på blanketten noggrant. Se till att anmälan är komplett när du skickar in den. Annars kan handläggningstiden bli onödigt lång.
- Om du har enskilt vatten och avlopp måste dessa ritas in på kartutdraget.
- Har du eget avlopp är det klokt ifall jordvärmen inte upptar den markyta där avloppet lämpligast bör läggas vid framtida ändring.
- Efter installation så får du uppmärksamma så ditt hus fortfarande har en fungerande ventilationsförmåga.
- När en värmepumpsanläggning ska repareras eller kompletteras kan ändringen i vissa fall innebära anmälningsplikt, kontrollera med ditt miljökontor för att höra ifall ändringen kräver ny anmälan.
- Äger du inte marken måste du skaffa ett servitut för anläggningen, eller få fastighetsägarens godkännande.

Se till att du

- får överskådliga och bra drifts- och säkerhetsinstruktioner från installatören
- får en täthetsprovning av kollektorn i samband med installationen
- får en anläggning utformad så att högst 5 liter köldbärarvätska kan läcka ut vid läcka
- sparar tillståndshandlingar och ritningar inför en eventuell framtida överlåtelse av fastigheten.